

Tandvårdsenheten informerar

Nummer 1 2018

Informationsansvarig: Maria Johansson

• Telefonnummer: 010-103 73 68 • E-postadress: maria.anna.johansson@regionostergotland.se

Tandvård för barn och unga Ny regelbok för år 2019

Samverkansplan för ensamkommande barn som försvinner

Regionens tandvårdsstöd

Revisionsrapport om F-tandvård

Rapport om patienter med extrem tandvårdsrädsla

Tandvårdsportalen Munter

Smart utbildning om antibiotika

Utbudsstudien

Hej i sommarvärmen!

Vilken härlig, varm och solig majmånad vi haft. Hoppas att värmen håller i sig och att solen lyser på alla även under midsommar och kommande semestrar.

Under våren har tandvårdsfrågorna lyfts på nationell nivå och Socialstyrelsen har för närvarande flera utredningar på gång, bland annat den samlade utvärderingen på nationell nivå av samtliga tandvårdsstöd som regleras genom tandvårdsförordningen och det statliga särskilda tandvårdsbidraget samt kartläggningen av hinder för samverkan mellan tandvård och hälso- och sjukvård. Därtill kommer utredningen Ett tandvårdssystem för jämlik tandhälsa. Dessa utredningar kommer att få påverkan på framtidens tandvård.

1 juni fick tandvården en ny specialitet inom orofacial medicin. De patienter som behandlas inom orofacial medicin är bland andra sköra äldre, multisjuka och personer med funktionsnedsättning.

Tandvårdsenhetens telefontillgänglighet har under våren ökat markant och vi hoppas att ni upplever att vi nu finns mer tillgängliga. Liksom tidigare kan ni även ställa frågor om fakturor, intyg och tandvårdskort eller patientavgifter till Vårdersättningen, där Marie Jonsson arbetar med tandvårdsfrågorna.

Tandvårdsportalen Munter fortsätter att utvecklas och ett arbete med remisshantering till specialisttandvården är inlett. Det har även gjorts en flytt av databasen för Tandvårdsportalen Munter till en ny server. De felaktigheter som upptäcktes i samband med flytten är nu åtgärdade. Om ni upptäcker felaktigheter kontaktar ni oss inom Tandvårdsenheten.

Utbedsstudien av tandvård pågår just nu och som vanligt bidrar ni inom tandvården till en hög svarsfrekvens. Det tackar vi särskilt för. Vi återkommer med resultatet av utbedsstudien.

Inom tandvården för barn och unga kommer det under nästa år att bli ytterligare förändringar. Åldersgränsen för den avgiftsfria tandvården föreslås bli 23 år med start 1 januari 2019. Regelboken för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga för år 2019 har reviderats och skickas ut till samtliga auktoriserade vårdgivare och finns även tillgänglig på Region Östergötlands hemsida: www.regionostergotland.se/tandvard

Vi håller på med fortsatt översyn av anvisningarna för regionens tandvårdsstöd och nya anvisningar kommer att börja gälla från 15 januari 2019.

Om ni undrar över något är ni alltid välkomna att kontakta någon av oss inom Tandvårdsenheten. Tandvårdsenhetens och Vårdersättningens kontaktuppgifter bifogas detta nyhetsbrev.

Marie

Vårdval inom allmäntandvård för barn och unga

Regelboken för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga har reviderats.

Från och med 1 januari 2019 ändras tandvårdslagen så att alla barn och unga till och med det år under vilket individen fyller 23 år ska erhålla fullständig och avgiftsfri tandvård. Det formella beslutet om lagändringen kommer att fattas av riksdagen i slutet av december 2018.

De viktigaste förändringarna i Regelbok vårdval inom allmäntandvård för barn och unga 2019 jämfört med Regelbok vårdval inom allmäntandvård för barn och unga 2018 är:

- Tandvård ska erbjudas avgiftsfritt för barn och unga till och med det år de fyller 23 år
- Indikatoråldern 23 år läggs till vid rapporteringen av epidemiologiska variabler
- Rutinerna för erbjudande till 19-åringar om besvarande av enkäten ”Självupplevd tandhälsa hos 19-åringar” är uppdaterade
- Rutinerna när barn och unga inte kan nås är uppdaterade
- Rutinerna för fakturering för barn och unga med skyddad identitet och/eller adress är uppdaterade

Den individuella behandlingsersättningen för 2019 inom tandvård för barn och unga blir **1 416 kronor** per barn och år.

Regelboken skickas ut till samtliga auktoriserade vårdgivare.

Vårdval, regelbok och auktorisationsblankett

Vårdvalet inom allmäntandvård för barn och unga är publicerat på valfrihetswebben.

Länk: <http://www.valfrihetswebben.se>

Regelbok och auktorisationsblankett finns på Region Östergötlands hemsida.

Länk: www.regionostergotland.se/tandvard

Epidemiologiska variabler

Rapporteringen av epidemiologiska variabler för år 2018 skall göras via Tandvårdsportalen Munter senast den 31 december.

Uppföljning av tandhälsan hos barn och unga 2017

Rapporten från 2017 års tandepidemiologi, *Uppföljning av tandhälsan hos barn och unga i Östergötland år 1994-2017*, är under bearbetning och färdigställande och kommer att presenteras under hösten.

Rapporten kommer att finnas på Region Östergötlands hemsida.

Länk: www.regionostergotland.se/tandrapp

Tack för er hjälp med 19-årsenkäten under 2017

Resultatet för enkäten "Självupplevd tandhälsa hos 19-åringar" är under sammanställande och kommer att presenteras i *Uppföljning av tandhälsan hos barn och unga i Östergötland år 1994-2017*.

Samtliga 19-åringar ska erbjudas att besvara enkäten i samband med sin undersökning. Behandlaren fyller efter undersökning i kommun och värdena för DSa (Decayed Surfaces approximal, det vill säga antalet nya approximalytor på permanenta tänder som har manifest karies). **Att tänka på är att samtliga enkäter, oavsett om ungdomen kryssat i alla svar eller inte, ska sändas vidare till Tandvårdsenheten.** Syftet med enkäten är att, tillsammans med de epidemiologiska data som tandvården rapporterar, ge en helhetsbild över ungdomarnas orala hälsa, deras kunskap om den samma samt den tandvård de har fått över åren.

Enkäter för år 2018 skall skickas till Tandvårdsenheten senast den 31 december. Det är viktigt att ni använder enkät daterad med aktuellt år, i annat fall blir det problem vid inskanningen av enkäterna.

Samverkansplan för ensamkommande barn som försvinner

Länsstyrelsen har tillsammans med representanter från socialtjänsten, skolan, HVB och stödboenden, Region Östergötland, Migrationsverket, Polismyndigheten, Rädda Barnen, Linköpings Stadsmision och överförmyndare arbetat fram en samverkansplan för Östergötland om Ensamkommande barn som försvinner.

Samverkansplanen vänder sig till dig som i ditt arbete möter eller beslutar i frågor som rör ensamkommande barn till exempel inom socialtjänst, boende, skola, sjukvård, polis, frivilligsektor, som god man eller till dig som är intresserad av att veta mer om hur samverkansmodellen i Östergötland ser ut.

Samverkansplanen finns på Länsstyrelsens hemsida:

<https://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/tjanster/publikationer/ensamkommande-barn-som-forsvinner-samverkansplan-for-ostergotland-2018.html>

Medborgardialog för jämlik vård och hälsa

Under våren 2018 har Folktandvården tagit ett första steg mot ett pilotprojekt med tandborstning på förskola, i samarbete med Linköpings kommun.

Förslaget om att återinföra tandborstning på förskola kom fram i den medborgardialog för jämlik vård och hälsa som genomfördes under 2015 och 2016. Politiker från Region Östergötland mötte medborgare boende i socioekonomiskt utsatta områden för att höra vad de hade för upplevelser kring barn- och ungdomstandvården och vad de hade för tankar om, och erfarenheter av, tand- och munhälsa. Dialogen var ett politiskt uppdrag där ett fokusområde var tandhälsa med inriktning mot barn och ungdomar.

Jämlik munhälsa hos barn - med Hageby som modell

Projektet *Jämlik munhälsa för barn - med Hageby som modell* startades 2013 i stadsdelen Hageby i Norrköping. Blivande mödrar inbjöds vid inskrivning på Barnmorskemottagningen att delta i projektets nya vårdprogram för att behålla det väntade barnets tänder friska. Projektet har som övergripande mål att minska kariesförekomsten i socialt utsatta områden, som ett led i att minska socioekonomiskt och kulturellt relaterade skillnader i munhälsa. Det unika med projektet är att man vänt sig till blivande föräldrar och att man därmed har en möjlighet att lägga en grund för goda vanor redan när barnet ligger i mammans mage.

En delrapport om nuläget i projektet och resultat fram till och med undersökning vid 18 månaders ålder publicerades under våren. Av rapporten framgår bland annat följande:

- Utifrån de riskfaktorer man vet är associerade med ökad kariesrisk hos barn nåddes den målgrupp som projektet riktades mot. Genom individuell inbjudan till munhälsosamtal till blivande föräldrar i socioekonomiskt utsatta områden, nåddes en högre andel av de blivande föräldrarna än med gruppinformation om tandhälsa.
- Tendenser till förbättringar i munhälsobeteenden kan ses i interventionsgruppen vad gäller upplevd tandhälsa och regelbundenhet i tandvårdsbesök, medan motsvarande inte ses i kontrollgruppen.
- En tendens till minskad kariesrisk ses för interventionsgruppen, där färre barn bedömdes ha hög risk att utveckla karies vid ett års ålder, än vad som bedömdes vid graviditeten. För kontrollgruppen sågs en tendens åt motsatt håll.
- Vårdprogrammet kommer att utvärderas igen när barnen är tre och sex år gamla.

Rapporten och en kortrapport om resultatet finns att läsa på Region Östergötlands hemsida: www.regionostergotland.se/tandrapp

Tobaksavvänjning inom tandvården

Tobaksavvänjning inom tandvården riktar sig till barn och unga samt vuxna.

I Region Östergötlands tobaksförebyggande arbete kan tandvården utgöra en större resurs än idag. Tandvården träffar bredare målgrupper än hälso- och sjukvården och väsentligen medicinskt friskare patienter. Det har även uppmärksammats att barn och unga normalt har liten anknytning till hälso- och sjukvården, men att de är regelbundna tandvårdsbesökare.

Tobaksavvänjningen kan bedrivas inom såväl folktandvården som privattandvården.

Den geografiska spridningen av tobaksavvänjare inom tandvården är dock begränsad och merparten av tobaksavvänjarna återfinns inom den centrala länsdelen. Om ni har tandsköterskor eller tandhygienister som är intresserade av att arbeta med tobaksavvänjning är ni välkomna att kontakta oss inom Tandvårdsenheten.

Anvisningar för tobaksavvänjning inom tandvården finns tillgängliga på Region Östergötlands hemsida: www.regionostergotland.se/tandvard

Regionens tandvårdsstöd

Vi håller på med fortsatt översyn av anvisningarna för regionens tandvårdsstöd och nya anvisningar kommer att börja gälla från 15 januari 2019.

Aktuella anvisningar finns tillgängliga på Region Östergötlands hemsida:
www.regionostergotland.se/tandvard

Förlängning av tandvårdskorten för N-tandvård och F-tandvård

Tandvårdskorten för N-tandvård och för F-tandvård kommer i början av hösten att förlängas till och med 2019-12-31. Nya tandvårdskort kommer automatiskt att skickas ut till berättigade individer.

Tandvårdsstöd vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning, F-tandvård

På Tandvårdsenheten mottager vi cirka ett läkarintyg för F-tandvård per dag. I dagsläget har 1 273 individer F-tandvårdskort. När tandvårdsstödet infördes uppskattades att omkring 2 500 av Östergötlands invånare hör till de grupper som skulle kunna vara berättigade F-tandvård. Det är av stor vikt att så många berättigade patienter som möjligt får information om och tillgång till stödet, därför arbetar vi på Tandvårdsenheten löpande med informationsinsatser mot både patientgrupper och vårdinstanser.

Ni som arbetar ute i tandvården har en betydande roll i att hjälpa till att fånga upp de patienter som kan ha rätt till F-tandvård, eftersom ni möter ett stort antal av dem ute i era verksamheter. Vi är tacksamma för att ni informerar patienterna om stödet och att ni förser dem med läkarintyg att lämna till sin behandlande läkare. Det är dock viktigt att informera patienterna om att det är läkarens bedömning av patientens symptom och funktionsnedsättningsgrad som ligger till grund för tandvårdsstödet, så att patienterna inte tror att de per automatik är berättigade till tandvårdsstödet enbart för att de har en sjukdom som omfattas av F-tandvårdsstödet.

För mer information se: www.regionostergotland.se/tandvard

Revisionsrapport Tandvård för personer som har stora behov på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning

PwC har på uppdrag av Region Östergötlands revisorer genomfört en granskning avseende tandvård för personer som har stora behov på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

PwC:s samlade revisionella bedömning är att regionen delvis skapat förutsättningar för att personer som kan omfattas av stödet får del av detta. Informationen om stödet har fått större genomslag inom tandvården och berörda specialistkliniker jämfört med primärvården. Primärvården bör mera aktivt informera berörda patienter eller anhöriga om tandvårdsstödet.

Tandvårdsenheten har tagit fram bra informationsmaterial och erbjuder dessutom utbildnings- och informationsinsatser. Vidare finns bra information att tillgå på Region Östergötlands hemsida. Ytterligare utbildningsinsatser krävs, då flera intervjuade inte erhållit utbildning.

Revisionsrapporten finns på Region Östergötlands hemsida:

<https://www.regionostergotland.se/Demokrati-och-insyn/Politisk-styrning/Revision/>

Med anledning av revisionsrapporten kommer hälso- och sjukvården att få uppdrag att ta fram rutiner för att identifiera patienter och ge information till berörda och närstående om tandvårdsstöden samt att ta fram rutiner för utfärdande av intyg till tandvårdsstöd och utfärda intyg till berättigade individer.

Tandvårdsportalen Munter

Tandvårdsportalen Munter fortsätter att utvecklas och arbetet med remisshantering till specialisttandvården (Kätkliniken, Odontologisk radiologi och Folktandvården) är inlett och möjligheten att kunna titta på tandvårdskort i Tandvårdsportalen Munter är under slutförande.

Det har även gjorts en flytt av databasen för Tandvårdsportalen Munter till en ny server. De felaktigheter som upptäcktes i samband med flytten är nu åtgärdade.

Om ni upptäcker felaktigheter i Tandvårdsportalen Munter kontaktar ni oss inom Tandvårdsenheten.

På hemsidan finns aktuell användarmanual för Tandvårdsportalen Munter.

Rapport om extremt tandvårdsrädda patienter i Östergötland

Enligt Tandvårdslagen ansvarar landstingen/regionerna för tandvård som led i en sjukdomsbehandling under en begränsad tid, där behandlingen av patienter med extrem tandvårdsräddsla är ett av tretton delområden. Här återfinns de patienter som trots ett stort subjektivt och objektivt behandlingsbehov under en lång rad av år har avhållit sig från tandvård undantaget akutbesök, och som vid utredning av tandläkare och legitimerad psykolog, psykoterapeut eller psykiatriker bedömts lida av en extrem tandvårdsräddsla.

Rapporten bygger på en enkätundersökning och som omfattar de patienter som behandlats för extrem tandvårdsräddsla under åren 2009-2013. Av de 499 patienter som mottog enkäten inkom svar från 234 patienter, svarsfrekvens 47 procent.

60 procent av de svarande patienterna hade besökt Orofacial medicin, 30 procent Folktandvården och 10 procent privattandvården. Resultatet av enkäten visar att 68 procent av de svarande patienterna sökte upp tandvården igen efter avslutad behandling hos tandläkare med psykologstöd. De svarande patienterna var till stor del nöjda med sitt omhändertagande.

Patientkommentarerna visade dock på några förbättringsområden. Ett förbättringsområde var patienternas önskemål att få komma tillbaka till samma tandläkare efter avslutad behandling med psykolog, ett annat var att bli kallad för revisionstandvård och ett tredje var att få ytterligare en till två sessioner med psykologstöd för att underlätta övergången till en ny tandläkare.

Rapporten finns på Region Östergötlands hemsida: www.regionostergotland.se/tandrapp

Smart utbildning om antibiotika

Nu finns en uppdaterad version av webbutbildningen antibiotikasmart, med innehåll direkt riktat till tandvården, lanserad.

Tandvården står för hela 7 procent av all antibiotikaförskrivning och Sveriges kommuner och Landsting (SKL) har i samarbete med programråd Strama (Samverkan mot antibiotikaresistens) finansierat denna webbutbildning.

I utbildningen utgår man från Läkemedelsverkets riktlinjer för behandling av infektioner och för profylax. Upplägget är kliniknära med exempel från vardagen. Den som går igenom utbildningen med minst 70 procent godkänt har möjlighet att ladda ner ett diplom.

Materialet finns att ta del av på: www.antibiotikasmart.se

Kontaktuppgifter till Tandvårdsenheten och Vårdersättningen

Kontaktuppgifterna till Tandvårdsenheten och Vårdersättningen framgår av följande sidor.

När det är svårt att nå oss via telefon går det även bra att skicka e-postmeddelande med era frågeställningar till oss!

Tandvårdsenheten

Maria Johansson, enhetschef
Tandvårdsenheten, Region Östergötland,
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 68
E-post: maria.anna.johansson@regionostergotland.se eller
region@regionostergotland.se

Anna Fröberg, tandvårdsstrateg
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 94
E-post: anna.froberg@regionostergotland.se

Joakim Sundelin, tandvårdshandläggare
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 27
E-post: joakim.sundelin@regionostergotland.se

Lars Jönsson, bedömningstandläkare, *måndag och tisdag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 70 80
E-post: lars.jonsson@regionostergotland.se

Anita Mortensson, bedömningstandläkare, *måndag och tisdag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland,
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 69
E-post: anita.mortensson@regionostergotland.se

Berit Mastrovito, tandvårdsstrateg/samhällsodontolog, *torsdag och fredag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 70 79
E-post: berit.mastrovito@regionostergotland.se

Caroline Blomma, tandvårdsstrateg/samhällsodontolog, *tisdag och fredag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland,
581 91 Linköping
Tel: 010-103 70 83
E-post: caroline.blomma@regionostergotland.se

Vårdersättningen

(fakturor, kvitton, högkostnadskort samt intyg och tandvårdskort)

Marie Jonsson
Resurscentrum, Vårdersättningen,
581 85 Linköping
Tel: 010-103 02 03, Fax: 010-103 02 69
E-post: marie.b.jonsson@regionostergotland.se